

Tilføjelser og korrektioner *Additions and corrections*

til to

Bendt Viinholt Nielsen: Rued Langgaards Kompositioner. Annoteret værkfortegnelse. *Rued Langgaard's Compositions. An Annotated Catalogue of Works. With an English Introduction.* Odense Universitetsforlag, 1991.

The book is available for download as a pdf file (561 pp., NB: 388 MB): Rued Langgaards Kompositioner.

Tilføjelser og korrektioner til værkkataloget s. 109-447 + Appendiks 1-2 s. 449-454.
Additions and corrections to the catalogue of works pp. 109-447 + Appendix 1-2 pp. 449-454.

Ajourført af Bendt Viinholt Nielsen, januar 2025
Updated by Bendt Viinholt Nielsen, January 2025

Der refereres til værknumre (BVN + nummer)
References are made to work numbers (BVN + number)

Om Udgivelser / Rued Langgaard Udgaven (RLU)

I 1998 blev der indgået forlagskontrakt med Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik (Edition Samfundet, senere Edition-S) vedrørende stort set alle, ikke tidligere publicerede værker af Langgaard. I 2000 grundlagde Bendt Viinholt Nielsen Rued Langgaard Udgaven (RLU), en udgivelsesrække af praktisk-videnskabelige udgaver af Langgaards væsentligste værker. Den 1. oktober 2014 blev forlagsrettighederne til de upublicerede værker og RLU overført til Edition Wilhelm Hansen.

RLU ophørte sin virksomhed i 2022 efter at have publiceret hovedparten af Langgaards værker. Enkelte supplerende værker er publiceret af EWH uden for udgavens kritiske regi.

Alle værker er i dette dokument forsynet med en kort henvisning til udgivelser som har set dagens lys siden 1991. En oversigt over RLU's publikationer med online adgang til forord og kritiske beretninger findes her: <http://langgaard.dk/RLU/index.htm>

About publications / The Rued Langgaard Edition (RLE)

In 1998, a contract regarding almost all of Langgaard's previously unpublished works was signed with the music publishing house The Society for the Publication of Danish Music (Edition Samfundet, later Edition-S). In 2000, Bendt Viinholt Nielsen founded the Rued Langgaard Edition (RLE), a series of practical and scholarly editions of Langgaard's main works. By the 1st October 2014 the publishing rights to the unpublished works and the Rued Langgaard Edition were transferred to Edition Wilhelm Hansen. RLU ceased operations in 2022 after having published the majority of Langgaard's works. Some supplementary works have been published by EWH outside the edition's critical auspices.

All works in this document are provided with a short reference to publications which have seen light after 1991. An overview of the RLU publications with online access to prefaces and critical accounts can be found here: <http://langgaard.dk/RLU/index.htm>

Tilføjelse til afsnittet s. 62 ff. om værkfortegnelser:

I 2001 blev der til Det Kongelige Bibliotek af forfatter, dr. phil. Erik Sønderholm indleveret en samling breve fra midten af 1940'erne fra 29 danske komponister med vedlagt egenhændig værkfortegnelse. Brevene er sendt på opfordring til Sønderholm, idet han planlagde at udarbejde et musikleksikon, som imidlertid ikke

blev realiseret. Materialet findes i Håndskriftafdelingen under signaturen acc. 2001/15. Blandt værkfortegnelserne er en liste fra Rued Langgaard med overskriften "Rued Langgaards Kompositioner 1906-1945". Manuskriptet omfatter 4 sider i kvart-format og indeholder en genreopdelt værkoversigt, hvor de seneste medtagne værker er afsluttet i februar 1945. Langgaard medtager enkelte værker, som er bortkommet eller kasseret – i flere tilfælde bringes der om disse værker nye eller korrigerende oplysninger, som nævnes nedenfor under de pågældende titler. Værkfortegnelsen betegnes *RL 1945*.

Addition to "List of Works" p. 103:

RL 1945 = Autograph list of Rued Langgaard's compositions entitled "Rued Langgaards Kompositioner 1906-1945". This list includes compositions up to February 1945 and brings additional information about certain now lost works. The list was presented to The Royal Library in 2001 and is preserved in the Manuscript Department (shelfmark: acc. 2001/15).

1c Præludium + 1e Aftenrøde

Varighed/duration: 1c: 1'; 1e: ½'

ur: 12.7.2000; Danmarks Radio (studieproduktion). Berit Johansen.

Note 2, tilføjelse/addition: [BR =] Bodil Rohweder (?)

2 Præludium

TR: RLU / RLE, 2018.

3 Albumsblad [I]

ur: ? April 2011 (tidligste kendte opførelse)¹

TR: RLU / RLE, 2018.

1. En indspilning på cd kom på markedet i marts 2011 med Berit Johansen Tange (Dacapo 6.220565). Albumsblad udsendtes i Danmarks Radio i april 2011.

4:3 O gode Gud, jeg takker dig

TR: RLU / RLE, 2016.

5 Min Moder

TR: RLU / RLE, 2016.

6 Sarabande

TR: RLU / RLE, 2018.

7 Sommerdag

TR: RLU / RLE, 2018.

8 Stemningsbillede

TR: RLU / RLE, 2016.

9 Valse impromptu

TR: RLU / RLE, 2018.

10 Vægtervers

Varighed/duration: 2½'

TR: RLU / RLE, 2016.

11 Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [I]

TR: RLU / RLE, 2018.

12 Marche militaire

TR: RLU / RLE, 2018.

13 Sørgemarch i Anledning af H.M. Kongens Død [II]

Varighed/duration: 2½'

TR: RLU / RLE, 2018.

15 Gefunden [I]

TR: RLU / RLE, 2016.

16 Nattevagt

TR: RLU / RLE, 2016.

17 Ved Bækken

TR: RLU / RLE, 2016.

19 Fantasia patetica

TR: RLU / RLE, 2019.

20 Drapa (Ved Edvard Griegs Død)

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Michael Fjeldsøe (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2011 [Edition Wilhelm Hansen 2014].

21 Nat på Sundet

Varighed/duration: 1'

TR: RLU / RLE, 2018.

22 Paa en Kirkegaard ved Nat

Varighed/duration: 2'

TR: RLU / RLE, 2018.

23 Aubade

Varighed/duration: 6'

TR: RLU / RLE, 2021.

25 For Danmark (Festmarch)

TR: RLU / RLE, 2022.

26 Aften er stille

Varighed/duration: 3½'

TR: RLU / RLE, 2016.

28 Morgen ved Stranden

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: Rued Langgaard... Selected Piano Works 1... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm & Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag + 34 s. pagineret [i]-vi + [5]-32. – S. 28-29: Morgen ved Stranden (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. v).

29 Graven

Varighed/duration: 2½'

TR: RLU / RLE, 2018.

30 Sov sødt, min Elskede

TR: RLU / RLE, 2016.

31 Jeg beder ej om Guldets Glød

Varighed/duration: 3'

TR: RLU / RLE, 2016.

32 Symfoni nr. 1 "Klippepastoraler"

MS: Staatliches Institut für Musikforschung Preussischer Kulturbesitz, Berlin, Ms. mus. autogr. Rued Langgaard 1. [Partitur i autograf].

TR: Rued Langgaard / Symfoni nr. 1 / "Klippepastoraler" / Symphony No. 1 / "Cliffside Pastorals" / Kritisk udgave ved / Bendt Viinholt Nielsen / Critical edition by Bendt Viinholt Nielsen [...] Kbh.: Edition Samfundet 2010 (Rued Langgaard Udgaven The Rued Langgaard Edition). Partitur / Score, 301 s. 42,5 x 30 cm.: indbundet i lærred (ISBN 87-90056-42-6). – Overført til / assigned to Edition Wilhelm Hansen 2014.

35 Hvad Lærken sang

TR: RLU / RLE, 2016.

36 Sie schläft

Varighed/duration: 4'

TR: RLU / RLE, 2016.

37 Sfinx

Varighed/duration: 7½'

TR: Kritisk udgave ved / Critical edition by Bendt Viinholt Nielsen, Rued Langgaard Udgaven / The Rued Langgaard Edition, Edition Wilhelm Hansen, 2021.

Note 6, korrektion: Den planlagte opførelse i Oslo 1926 blev også aflyst fordi nodematerialet ikke nåede frem i tide. Yderligere oplysninger om opførelser, se forordet i Rued Langgaard Udgaven, 2021.

38 Stambogsblad

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: Rued Langgaard... Selected Piano Works 1... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm & Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag + 34 s. pagineret [i]-vi + [5]-32. – S. 30-32: Stambogsblad (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. vi).

40 Klaverstykke (g-mol)

TR: RLU / RLE, 2018.

41 Sonate (ufuldendt)

ur: Første samlede opførelse af sats 1-2: 7.9.2019; Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival). Dotorá Anderszewska, Amalie Malling.

TR: RLU / RLE, 2001. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

44 Für dich!

Varighed/duration: 3'

TR: RLU / RLE, 2016.

45 Die Sonne meines Lebens

TR: RLU / RLE, 2016.

[Tilføjet værk:]

46A Festpræludium (til Efterslægtens 125 Aars Jubilæum)

1911?

ork: "Strygere, Fløjter og Klaver"

ur: 4.3.1911; Studenterforeningens Festsal, Kbh. Efterslægtens skoleorkester.

MS: Forsvundet

TR: Utrykt

Kilde: Berlingske Tidende, 11. marts 1911.

47 Das Auge

Note 4, tilføjelse: RL har glemte at sætte ordet "seine" (strofe 2,3) i musik.

TR: RLU / RLE, 2016.

48 Frühlingsnacht

TR: RLU / RLE, 2016.

49 Sterben

TR: RLU / RLE, 2016.

50 Im Mai

TR: RLU / RLE, 2016.

51 Toccata [version 1911]

TR: RLU / RLE, 2019.

52 7 Præludier

2b, korrektion: 81 t. (ikke 82 t.).

TR: 1, 2b: RLU / RLE, 2017. – 2a: RLU / RLE, 2019.

53 Symfoni nr. 2 "Vaarbrud"

Indførelsen opdeles i to / *the entry must be divided into two:*

53[a] Originalversion (1912-14): "Vaarbrud"; varighed/duration: 38'

s: 1 Allegro con anima – Con anima – Tranquillo con espressione – Più allargando – Tranquillamente – Più animato – Lento (♩ = 50) – Con moto (♩ = 66) – Più mosso – Animato – Tempo I^o – Tranquillo con espressione – Più animato – Molto con moto – Tempo I^o – Maestoso festivo alla marcia – Allegro festivo – Lento allargando ritenuto

2 Lento religioso quasi adagio (♩ = 40) – Più con moto (♩ = 104) – Tempo I^o – Più con moto – Lento molto quasi adagio – Solenne

3 Molto con moto (♩ = 80) – Animato – Tranquillo – Poco animato (♩=100) – Andante tranquillo – Con moto (♩=132) – Più tranquillo (♩=96) – Più con moto [Tempo I^o] – Animato – Allargando

ork: som 53[b] + harpe

MS: RLS 11,4 (RLS 11,11c); RLS 11,5; RLS 11,12 pag. 49-51

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2020.

53[b] Revideret version (1926-33) = den under 53 beskrevne version.

TR: RLU / RLE, 2020.

54 Albumsblad

TR: RLU / RLE, 2018.

55 Preludio patetico

Varighed/duration: 14½'

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ulrik Spang-Hanssen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

Note 2, tilføjelse linje 7 efter punktum: RL genopførte Preludio patetico på klaver i Odd Fellow Palæets mindre Sal 22.4.1914 ved en koncert, hvor Marie Holleufer, Axel Gade, Rued og Emma Langgaard medvirkede, og hvor en del af programmet fra Randers blev gentaget.

56 Blomstervignetter [I]

TR: RLU / RLE, 2018. - Nyt oplag af oprindelig Ries & Erler-udgave 1996: ISMN M-013-10097-2. -

Fotografisk genoptryk (29½ x 20½ cm) med forord s. 2 af Bendt Viinholt Nielsen.

Ny udgave 1995: Rued Langgaard... Selected Piano Works 1... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm &

Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag + 34 s. pagineret [i]-vi + [5]-32. – S. [5]-19: Blomstervignetter (I) (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. iv-v).

57 6 Digte af Goethe

ur: 1-3: 3.9.2016 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival 2016). DR VokalEnsemblet, dirigent: Bart van Reyn.

TR: RLU / *RLE*, 2020. – 5. Wechsellied zum Tanze tidligere udgivet med dansk tekst af Peter Andreas Rosenberg (Vekselsang ved dansen) som nr. 96 i: Sange for Mandskor. Studenter-Sangforeningen. Edition Wilhelm Hansen, 2000; s. 164-169.

58 Gefunden [II]

TR: RLU / *RLE*, 2016.

59a-b Halte still!

TR: RLU / *RLE*, 2016.

60 Lieder von Goethe

TR: RLU / *RLE*, 2016.

61 Mit hellen Augen

TR: RLU / *RLE*, 2016.

62 Scherzo over Motiverne C A og "Ach, du lieber Augustin"

Varighed/duration: 5'

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2006 Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2017.

63 Augustinusiana

Varighed/duration: 5'

ur: 22.7.1995 (tidligste kendte opførelse); Svanekegården, Svaneke. Medlemmer af Artur Rubinstein kvartetten, Lodz (Piotr Redel, Tamasz Golebiewski, Jolanta Bracha).

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2006. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2017.

Note 1, tilføjelse: Folkemelodien "Ach, du lieber Augustin" citeres i satsen (jfr. 62).

65a O, Gud ske Lov! det hjemad gaar

TR: RLU / *RLE*, 2020 [2 versioner].

66 Sange af Jenny Blicher-Clausen

TR: RLU / *RLE*, 2016.

67 Fire Sange

Gunhild Leffler (1896-1988)

TR: RLU / *RLE*, 2016.

68 Strygekvartet nr. 1

Varighed/duration: 37'

tmp: 2 [...] Moderato sostenuto *rettes til* Molto sostenuto.

ur: - Første opførelse af revideret version: 3.9.2016; Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival 2016). Nightingale String Quartet.⁵

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Wilhelm Hansen 2015.

[Ny note:]

5. En indspilning med Nightingale String Quartet blev udsendt på cd 17.9.2014 (Dacapo 6.220577).

71 Variationer over "Mig hjertelig nu længes"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2012. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2014.

73 Auf dem Kirchhof [version 1914]

TR: RLU / RLE, 2026.

Note 3 rettes til: Programmet omfattede yderligere fem sange af RL samt klavermusik og sange af Schubert, Beethoven og Brahms.

75 Marienwürmchen

TR: RLU / RLE, 2016.

76 Marienlied

Varighed/duration: 2½'

TR: RLU / RLE, 2016.

Note 2, tilføjelse: RL har i strofe 1 fejlagtigt "Wenn ins die Land...".

77 Fünf Lieder

TR: RLU / RLE, 2016.

81 Waldeslieder

TR: RLU / RLE, 2016.

82 Gefunden [II]

TR: RLU / RLE, 2016.

83 Ich kenn' den blassen Engel nur zu gut

Varighed/duration: 6'

TR: RLU / RLE, 2016.

84 Efter Regn

ur: 5.11.1914 (tidligste kendte opførelse). Kvindelig Læseforening, København. Mimi Klein, Rued Langgaard.

TR: RLU / RLE, 2016.

85 Aus alten Märchen

Varighed/duration: 2½'

TR: RLU / RLE, 2016.

86 Melodi

TR: RLU / RLE, 2016.

87 Wer zum ersten Male liebt

TR: RLU / RLE, 2016.

88 Tre aandelige Sange

3 ... 4b 2/4

TR: 1: RLU / RLE, 2020. – 2-3: Utrykt.

ref: 3 < 256 [...]: 2

Første note, supplement: En sangstemmeudskrift af sang 3 (i privateje) har en melodistemme, som svarer til den senere version i 88 **To aandelige Sange**.

89a-d Aandelige Sange

TR: RLU / RLE, 2020.

90 To aandelige Sange

Varighed sats 2/duration movement 2: 3'

TR: 1: Utrykt. – 2: RLU / RLE, 2020.

93:1:1 I Juni

TR: RLU / RLE, 2016.

93:5:1 Var det ej fordi Jasminen blomstrer

TR: RLU / RLE, 2016.

94 Sonate nr. 1 "Viole"

Varighed/duration: 39'

ur: [tilføjelse:] 26.2.2022 (første koncertopførelse af kritisk udgave); Lindevang Kirke, Frederiksberg. Gunvor Sihm, Berit Johansen Tange.⁷

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2020.

[tilføjet note:]

7 Sonaten blev primo 2002 udsendt på cd i en indspilning med Seguei Azizian og Anne Øland (Dacapo 8.224153).

95 Septet

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2020.

96 Symfoni nr. 3 "Ungdomsbrus (La melodia)"

TR: RLU / RLE, 2021.

98 Drømmen (Sinfonia interna)

Varighed/duration: 27'

ur: 6.3.1997; Musikhuset Aarhus. Anne Margrethe Dahl, Jens Krogsgaard Jensen, Canzone-koret, Aarhus Symfoniorkester, dirigent: Frans Rasmussen.

ref: > 53 Symfoni nr. 2 (1912-14)

99 Fem erotiske Digte

TR: RLU / RLE, 2016.

100 [4 Sange]

ur: 1: 25.1.2013 (tidligste kendte opførelse); Holmens Kirke, København. Monika Nørgård Stevns, Berit Johansen Tange. – Uropførelse af 1-4: 7.9.2019; Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival). Signe Asmussen, Berit Johansen Tange.

TR: RLU / RLE, 2016.

101 Lyrisches Intermezzo

TR: RLU / RLE, 2016.

102 Hav og Sol

a) version for mezzosopran og orkester (1915)

b) version for mezzosopran, blandet kor (SATB) og orkester (rev. version 1940'rne?)

Varighed/duration: 8'

ur: a) 6.9.2019, Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival). Andrea Pellegrini, Sønderjyllands Symfoniorkester, dirigent: David Niemann.⁶

TR: RLU / RLE, 2021.

Første note, tilføjelse til sidst: - En opførelsesversion med tilføjelse af den skitserede korsats blev tilrettelagt af Mike Cholewa forud for pladeindspilning af værket i 1997 (jfr. note 6).

[tilføjet note:]

6 Kompositionen (version b) blev udsendt på cd i 1999 i en indspilning med Anne Margrethe Dahl, Canzonekoret og Aarhus Symfoniorkester, dirigeret af Frans Rasmussen (Dacapo 8.224136).

103 Fem Sange

TR: RLU / RLE, 2016.

105 Paaskedag

Varighed/duration: 7'

ur: 17.4.2002; Ytterjärna, Sverige. Karl-Magnus Frederiksson, Orphei Drängar, dirigent: Bo Holten.

TR: RLU / RLE, 2020. (Foreløbig udgave / preliminary edition: 2002).

106 2 Skumringsange

Varighed/duration: 5'

ur: 25.1.2013 (tidligste kendte, samlede opførelse); Holmens Kirke, København. Monika Nørgård Stevns, Berit Johansen Tange.

TR: RLU / RLE, 2016.

107 Jul

TR: RLU / RLE, 2016.

108 Foraarssang [version 1914]

TR: RLU / RLE, 2016.

109 Aftenstemning

TR: RLU / RLE, 2020.

112 Lokkende Toner

TR: a) RLU / RLE, 2020. - b) RLU / RLE, 2020. – Tidligere udgave: Rued Langgaard: Tre sange for blandet kor a cappella. Redigeret af Søren Birch. København: Edition Wilhelm Hansen. /WH 30448/ 2000. Partitur. Omslag + 20 s. 27 x 19 cm. ISBN 87 598 0992 2. - S. 6-9: Lokkende Toner⁵.

Note 1, til sidst: "note 4" rettes til "note 5".

113 Skovfruens Latter

Komp.år/year of comp.: 1917

[korrigeret note:]

Kilde: RL 1945, der anfører titel og kompositionsår og anfører partituret som bortkommet; Lyng 1917 har kompositionsåret 1916.

114 Sæterjenten

ur: 15.1.1919; Odd Fellow Palæet, København. Det kgl. Teaters Kor, dirigent: Ferdinand Hemme (sopransolo: Elna Jensen).

TR: RLU / RLE, 2020. – Tidligere udgave: Rued Langgaard: Tre sange for blandet kor a cappella. Redigeret af Søren Birch. København: Edition Wilhelm Hansen. /WH 30448/ 2000. Partitur. Omslag + 20 s. 27 x 19 cm. ISBN 87 598 0992 2. - S. 10-13: Sæterjenten⁵.

Note 2, tilføjelse: Ved uropførelsen medvirkede en sopran solo; da det ikke rigtigt giver mening, at korsopranerne skal erstattes næsten totalt af en solostemme, har der muligvis været tale om en solo, der trådte frem i forhold til de øvrige sopranner eller har alterneret med soprangruppen fra vers til vers.

Note 4 udgår.

117 Incension-Symfoni

[tilføjelse til første note:]

Kilder: RL 1945, der har “Incension, En Symfoni for Kor og Orkester (1917) (bortkommet!)”. Endvidere Lyng 1917...

120 Lehn deine Wang

txt: ... “Lehn’ deine Wang’ an meine Wang”

121 Fantasi-Sonate [version 1916]

Varighed/duration: 22'

TR: RLU / RLE, 2018.

122 Sinfonia interna

txt:...[linje 3 rettes til:] Thor Lange (1851-1915) frit efter Henry W. Longfellow (1807-82): ...

Note 10, tilføjelse til sidst: Epilog for kor og orkester udsendtes 1999 (i forkortet form) på cd i en indspilning med Canzonekoret og Aarhus Symfoniorkester, dirigeret af Frans Rasmussen (Dacapo 8.224136).

123 Sommerferie i Blekinge

TR: 3-10: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivet af Edition Wilhelm Hansen (print on demand) i Niels Marthinsens kompletterede version, 2008.

[Tilføjelse til noteafsnit:]

Kompositionen blev i 2008 kompletteret af Niels Marthinsen på bestilling fra Rued Langgaard Selskabet. Marthinsen komponerede en ny førstesats, Paa Rejse, og lod denne glide over i fragmentet af RLs andensats samt en afslutning på sats 10. Denne version (35 min.) uropførtes 29.3.2008 i Ribe Katedralskole af Berit Johansen Tange.

124 Symfoni nr. 4 i én sats ”Løvfald”

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2000. – Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

Note 2 sidste punktum ændres til: Der kan kun være tale om overskrifterne over værkets enkelte dele, visse mindre retoucheringer samt fire akkorder for klaver, som rimeligvis på dette tidspunkt er indføjet i partituret. [efterfølgende sætning udelades].

125 Fanfare-Polonaise

TR: RLU / RLE, 2018.

126 Russiske Sange

ur: 2: 26.2.2017 (tidligste kendte opførelse); Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (Det Danske Sangselskab); Trine Bastrup Møller, Berit Johansen Tange. – Tidligste kendte samlede opførelse (uropførelse af nr. 8): 28.4.2017; Holmens Kirke, København. Trine Bastrup Møller, Berit Johansen Tange.

MS: [rettes til:] 131,46 + 131,46a (1) + 131,47 (6).

TR: RLU / RLE, 2016.

[Første note, rettelse:] [...] Kun Intet Ly – (1) og Dandsemelodi (6) foreligger dog i ny renskrift, begge udaterede, men øjensynlig fra 1940erne (RLS 131,46a og 131,47).

127 Sensommer

TR: RLU / RLE, 2021.

128 Sfærernes Musik

txt: Ida Lock (1882-1951)

ur: ... Konzerthaus, Karlsruhe...[venligst oplyst af Esben Tange]

TR: RLU / RLE, 2016.

[note 3, korrigeret:]

3 Tekstforfatterens identitet fremgår kun af det trykte koncertprogram fra Berlin 10.5.1922 (jfr. note 7) samt af et trykt partitureksemplar (RLS 113,1), hvori RL har skrevet initialerne “I.O.” efter teksten. Det drejer sig om pianistinden Ida Lock f. Ohlsen, en god bekendt af familien Langgaard og elev af Siegfried Langgaard på konservatoriet 1900-01. Ud over nogle utrykte lejlighedsdigte er hendes forfattervirksomhed ukendt. Man

må formode at teksten til Sfærernes Musik oprindeligt er skrevet på dansk, men kun partiturets tyske, engelske og franske version kendes. – Altsolisterne...

133 Tonebilleder

TR: RLU / RLE, 2015.

Første note, tilføjelse til sidst: I værkfortegnelsen RL 1945 har RL opdelt værket i tre: [a] Fra Ranker og Roser = 4, [b] Russisk Stemning = 3, [c] 2 Stemningsbilleder = 1+2; sidstnævnte betegnes som skitse.

134 Insektarium

s: 3 [rettes til:] Melontha [i.e. Melolontha] vulgaris

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: ... Insektarium... Afgrundsmusik... Udgivet af Steen Pade. Kbh.: Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik & Det kongelige Bibliotek, 1993. Omslag + 39 s. 34 x 25 cm. (Dansk Musik fra Det kongelige Biblioteks Samlinger, 2). ISBN 87-90056-01-9 / ISSN 0908-522X. – Paralleltitel på engelsk. - S. 7-17: Insektarium (Værknote og revisionsberetning på dansk/engelsk s. 4-5 af Bendt Viinholt Nielsen og Steen Pade).

135 Orgelklang

TR: RLU / RLE, 2016.

136 I Blomstringstiden

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2021.

138 Lenaustemninger

3 ... (♩. = 54)

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2021.

Note 3 tilføjelse først i noten: Kun sats 3 er i partituret (RLS 126,1) forsynet med metronomt.

139 Sommer

TR: RLU / RLE, 2016.

140 Saga blot

ur: [tilføjelse:] – Endelig version førsteopført 3.9.2021. Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival). Sønderjyllands Symfoniorkester, dirigent: Kristina Poska.

TR: RLU / RLE, 2020.

141 – Revideret indførelse; kronologisk hører værket retteligt hjemme mellem BVN 136 og 137:

141 Frederiksborg Slotsklokker

11. - 16.6.1917

Hymne

8½'

Blandet kor (SATB) eller mandskor (TTBB), messingblæsere og pauker

txt: Christian Richardt (1831-1892) "Bjergets Løndom var vor Moder"¹⁾

tmp: Moderato solenne – Mægtigt og ikke for hurtigt – Choral Tempo – Moderato – Maestoso solenne –
Tempo primo 2# 2/2

ur: 16.3.1919 (tidligste kendte opførelse); Klubben "Enigheden", Aalborg. Aalborg Sangforening af 1843, Aalborg Amatørorkester, dirigent: Jacob Ernst.²⁾

ork: 4 cor, 3 tr, 3 trb, tuba, pauker

MS: RLS 121,6a.

TR: Utrykt

Indtil 2004 var kompositionen kun kendt fra koncertprogrammet 16.3.1919. Værkfortegnelsen RL1945 omtaler værket som "bortkommet". I 2004 blev autografpartituret lokaliseret i Aalborg Sangforening af 1843's arkiv i Aalborg. Manuskriptet, som omfatter partitur til de to versioner samt en klaverstemme til indstudningsbrug, blev af foreningen doneret til Det Kongelige Bibliotek (registreret under mu 0411.1500).

1 Samlede Digte. Kbh. 1895; bd 3, s. 126-127 (Frederiksborg Slotsklokker sjunge). Digtets strofer er indstøbt i Frederiksborg Slots klokker.

2 Koncerten omfattede også bl.a. B15 Sankt Hansaften-Spil (Niels W. Gade). – Den første opførelse efter fundet af manuskriptet i 2004 fandt sted ved genindvielsen af Frederiksborg Slots klokkespil i Hillerød (Ridebanen bag Foredragssalen) den 14.5.2005. Et ad hoc mandskor og Copenhagen Brass blev dirigeret af Kasper Eliassen.

141A Høstfuglen

ur: 24.8.1991 (tidligste kendte opførelse); Nikolaj Kirke, København (transmitteret af Danmarks Radio). Universitetskoret Lille Muko, dirigent: Jesper Grove Jørgensen.

TR: RLU / RLE, 2020. – Tidligere udgave: Rued Langgaard: Tre sange for blandet kor a cappella. Redigeret af Søren Birch. København: Edition Wilhelm Hansen. /WH 30448/ 2000. Partitur. Omslag + 20 s. 27 x 19 cm. ISBN 87 598 0992 2. - S. 14-20: Høstfuglen.

143 [Sange for børn] [tidligere: Blomstersang]

Klaver med underlagt tekst

txt: Anna Erslev (1862-1919): 1-2

Ellen Reumert (1866-1934): 3

s: 1 Blomstersang ”Urtekostens Farvepragt”: Enkelt

2 Sejle, sejle! ”Sejle, sejle fra Hjemmets Strand”: Frisk

3 Mor fortæller Tulle om Skolen ”Dejlige Tuller smaa”: Temmelig hurtigt

ur: 1: 7.9.2014; Ribe Domkirke (Processionsgangen); fællessang akkompagneret af Birgitte Ebert.

MS: Forsvundet

TR: 1: Julebog for Børn. Ved Anna Erslev. Kbh.: H. Hagerups Forlag, 1918; s. 86-87.

2: Mit Blad (Børnenes Ugeblad). Udgivet af Chr. Eriksen. Redaktion: Chr. Eriksen og Anna Erslev. 2. årg., nr. 26 (Børnebladets 15. årg.), 28. juni 1918; s. 207. Ord af Anna Erslev. Musik af Rud.[!]
Langgaard.

3: Mit Blad (Børnenes Ugeblad). Udgivet af Chr. Eriksen. Redaktion: Chr. Eriksen og Anna Erslev. 2. årg., nr. 38 (Børnebladets 15. årg.), 20. september 1918; s. 306. Ord af Ellen Reumert. Musik af Rud
Langgaard.

Sangene er ikke sammenhørende, men samlet under 143, idet 2-3 først er blevet lokaliseret i 2009 (tak til Niels Hass for oplysninger). Det er ikke utænkeligt, at der findes yderligere bidrag til genren af RL i andre hæfter eller samleværker for børn.

145 Strygekvartet nr. 2

ur: Første opførelse af revideret version: 15.11.1938; ...

TR: ...Strygekvartet nr. 2... Udgivet af Steen Pade. Kbh.: Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik & Det kongelige Bibliotek, 1993. Omslag + 43 s. 34 x 25 cm. (Dansk Musik fra Det kongelige Biblioteks Samlinger, 3). ISBN 87-90056-2-7 / ISSN 0908-522X. – Paralleltitel på engelsk. (Værknote og revisionsberetning på dansk/engelsk s. 4-5 af Bendt Viinholt Nielsen og Steen Pade).

Ny udgave: RLU / RLE, 2021.

146 Ti Digte af Herman Wildenvey

TR: RLU / RLE, 2016.

147 Sonetter af ”Adam Homo”

TR: RLU / RLE, 2016.

Note 5 ændres til: Sang 3 tidligere opført 31.10.1981 i Sct. Mariæ Kirke, Helsingør, af Bonna Søndberg og Birgit Marcussen.

148 Loreley-Sange

TR: RLU / RLE, 2016.

149 Gitanjali-Hymner (Efter Tagore)

Varighed/duration: 30'

TR: RLU / RLE, 2018.

153 Rosengårdsspil

Varighed/duration: 26'

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2021.

154 O, Kristelighed

ur: 5.9.2010 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke (gudstjeneste). Birgitte Ebert.

TR: RLU / RLE, 2019.

155 Strygekvartet (As-dur)

Varighed/duration: 23'

ur: 28.7.1993; Ribes gamle Rådhus (Rued Langgaard 100-års fødselsdagskoncert). Ann-Mari Eriksson, Charlotte Hald Lauridsen, Lars Kvist-Jensen, Aksel Nielsen.

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Wilhelm Hansen 2015.

156 Advent

ur: Tidligst kendte opførelse: 7.10.2017: St. John Lutheran Church, Grodno, Balarus. Philipp Kaplan, Michail Mishchenko (orgel).

157 Hymne (Fantasi) over "Dejlig er Jorden" [3 versioner]

ur: a) [tilføjelse:] – Den oprindelige version opført 20.9.1918; St. Bendts Kirke, Ringsted. Rued Langgaard (samt messingblæsere).

TR: a) [orgel solo version] RLU / RLE, 2017. – a) [orgel og messingblæsere] RLU / RLE, 2019. – b) RLU / RLE, 2017. – c) RLU / RLE, 2017.

160 Strygekvartet nr. 6

TR: ...Strygekvartet nr. 6... Udgivet af Steen Pade. Kbh.: Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik & Det kongelige Bibliotek, 1993. Omslag + 20 s. 34 x 25 cm. (Dansk Musik fra Det kongelige Biblioteks Samlinger, 1). ISBN 87-90056-00-0 / ISSN 0908-522X . – Paralleltitel på engelsk. (Forord, værknote og revisionsberetning på dansk/engelsk s. 4-5 af Erland Kolding Nielsen, Klaus Ib Jørgensen, Bendt Viinholt Nielsen og Steen Pade).

Ny udgave: RLU / RLE, 2021.

162 Nu straal'er atter Juleskær

TR: RLU / RLE, 2016.

164 Rosengårdsviser

s: 2 [rettelse:] Bag Muren sidde de Roser smaa

TR: RLU / RLE, 2020. Tidligere udgave: ...3 Rosengårdsviser... Redigeret af Søren Birch. Kbh.: Edition Wilhelm Hansen. /WH 30197/ 1994. Omslag + 16 s. 27 x 19 cm. ISBN 87 598 0729 6.

165 Symfoni nr. 6 "Det Himmelrivende"

TR: RLU / RLE, 2017.

Note 1: sætning 2 slettes og erstattes af: Værkets tidligste, markante titel synes at have været Det uforenelige (1925?).

Note 2, s. 225, linje 8 fra neden: Afsnittet "Dette manuskript...noget forkortet..." ændres til: Dette manuskript tjente som trykforlæg for det i 1946 udgivne partitur, men kort før trykningen (1944?) var det blevet forsynet med nogle få, men dog væsentlige, rettelser. RL ændrede således symfoniens åbningsmotiv (t. 3-4) og tilføjede noter om motivanvendelsen i værket. Symfonien fremstod i sin endelige form noget forkortet...

166 Symfonisk Festspil

TR: RLU / RLE, 2019.

Note 1, tilføjelse: Kompositionen blev ifølge en kilde færdiggjort i løbet af udlandsopholdet januar til marts 2021.

167 Sonate nr. 2

TR: RLU / RLE, 2021.

Note 3, linje 2, tilføjelse: ... "Siehe er kommt" – et citat fra Højsangen 2,8 (i J.G. Herders tyske oversættelse).

Note 3, til sidst tilføjes: Et trykt eksemplar af violinstemmen (RLS 72,4) er for oven på første nodeside forsynet med følgende sene tilskrift i RLs hånd: "Per ardua ad astra / Per 'Carl Nielsen' ad 'astra!'".

168 Kantate ved Indvielsen af K.F.U.K.s Bygning

ur: a) [... tilføjelse:] K.F.U.K.s Sangkor og medlemmer af Cæciliaforeningens Kor, Emma Langgaard og Hulda Møller (klaver), Henrik Boye (harpe), dirigent: Rued Langgaard.

Note 5 [tilføjelse:] Værket genopførtes i K.F.U.K. 8.12.1920 og 13.10.1921.

169 Afgrundsmusik

TR: RLU / RLE, 2018. Tidligere udgivelse: ... Insektarium... Afgrundsmusik... Udgivet af Steen Pade. Kbh.: Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik & Det kongelige Bibliotek, 1993. Omslag + 39 s. 34 x 25 cm. (Dansk Musik fra Det kongelige Biblioteks Samlinger, 2). ISBN 87-90056-01-9 / ISSN 0908-522X. – Paralleltitel på engelsk. - S. 18-39: Afgrundsmusik (Værknote og revisionsberetning på dansk/engelsk s. 4-5 af Bendt Viinholt Nielsen og Steen Pade).

Første note, linje 2: "Hvad betyder nu dette eller dette i Musikken" rettes til "Hvad betyder nu dette og dette i Musiken" - linje 5: "tages her som Udtryk" rettes til "tages her som et Udtryk" - linje 7: "Musikken" rettes til "Musiken".

Note 2, tilføjelse linje 14, før tankestregen: Værkfortegnelsen RL 1945 anfører den oprindelige version som et selvstændigt, men nu "bortkommet" værk under betegnelsen "Fra Venezia (Serenata lagunosa) Suite for Klaver (1921)".

Note 2, ottendesidste linje på siden, efter "16.1.1921." – det følgende rettes til: Koncerten varede ifølge en anmelder 25 minutter og havde kun ét programpunkt, der blev forudannonceret som "Apollyonische Serenade, 6 Stücke für Piano" (if. plakat, KB), men som i det trykte koncertprogram havde skiftet titel til Psalmen des Abgrunds, Suite für Piano. Suiten omfattede ...

170:1 Forspil til "Antikrist" [opr. version]

TR: Kritisk førsteudgave ved / *Critical first edition* by Bendt Viinholt Nielsen. Edition Wilhelm Hansen 2016.

171 Ved Axel Gades Jordefærd

TR: RLU / RLE, 2017.

172 Den hellige Morgenarbejdsstund

ur: ... (orgel)⁴

TR: RLU / RLE, 2020.

[Ny note:]

4 Tidligste kendte firstemmige opførelse: 29.3.2008; Ribe Domkirke. DR Vokalensemblet, dirigent: Søren K. Hansen.

173 Den store Mester kommer [I]

ur: a) 29.3.2008 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke. DR Vokalensemblet, dirigent: Søren K. Hansen.

TR: RLU / RLE, 2020.

Tilføjelse til noteafsnittet: Melodiens første version genfindes i partitel til *Antikrist* (170), RLS 5,1 s. 5, hvor den optræder for enstemmigt kor (SATB). Particellet blev til mellem juli 1921 og marts 1922, og det kan ikke afgøres om forekomsten her er tidligere eller senere end de firstemmige udsættelser af melodien.

174 Min Død er mig til gode

ur: 29.3.2008 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke. DR Vokalensemblet, dirigent: Søren K. Hansen.
TR: RLU / RLE, 2020.

[Nyt værk:]

174A Ved Ararats Fod

1922?

Sangstemme og klaver

txt: Ingeborg Maria Sick (1869-1951): "Ved Ararats Fod, dér blomstret en Have" ¹

tmp: ?

ur: 17.3.1922; KFUK's Festsal, København. Ingeborg Nørregaard Hansen, Rued Langgaard. ²

MS: Forsvundet

TR: Utrykt

Kilde: Dagbladet København, 19.3.1922.

1. Ingeborg Maria Sick: Pigen fra Danmark, Kbh. 1928. 4. udgave, Kbh. 1945; s. 7.

2. De Danske Armeniervenner (Aftenunderholdning).

175 Den store Mester kommer [II]

TR: RLU / RLE, 2020. – Tidligere udgivet i: Koralbog til Den Danske Salmebog. Vejle: Kroghs Forlag, 2003. – Heri nr. 56. Førsteudgivet i: Statusrapport fra Salmebogskommissionen. Udgivet af Kirkeministeriet. [Kbh.] 1996; 108 s. – Heri side 43 (enstemmig) og side 79 (firstemmig).

176 Humoreske

tmp: ... Fuga con disparatezza ³ ...

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

[Ny note:]

3 RL har "disperatezza", sandsynligvis en fejlskrivning for "disparatezza" (ulighed); han kan dog muligvis mene "disperazione" (fortvivelse).

178 I Kirken

TR: RLU / RLE, 2018.

180 The Star in the East

Varighed/duration: 8'

TR: RLU / RLE, 2021.

ref: [tilføjelser:]

< 182 Angelus: 2 (1924)

< 223 original version: Wie das leben, so der Tod (1934)

< 223 Adorazione (1934)

< 367 Chiesa madre: 3 (1948)

Første note, tilføjelse til sidst: - En opførelsesversion af partituret (med harpestemmen) blev tilrettelagt af Mike Cholewa til benyttelse ved indspilning på cd i 1997 (Dacapo 8.224136).

181 Musik til "En Digtters Drøm"

TR: Klaverarrangement af Sommerfugledans, Blomstermusik og Serenade: RLU / RLE, 2018.

182 Angelus

TR: RLU / RLE, 2018.

ref: [tilføjelser]

> 180 The Star in the East (1923)

183 Strygekvartet nr. 3

TR: RLU / RLE, 2021.

184 Klaverstykke (Des-dur)

TR: RLU / RLE, 2018.

186 Sonate

ur: [tilføjelse:] - Første opførelse i Danmark: 25.3.1926; Teatersalen, Skælskør. Rued Langgaard.

TR: 2: RLU / RLE, 2018. – 1, 3, 4: Utrykt.⁴

[Ny note:]

4 RLU / RLE publicerer tre tidlige, fuldførte satser, som antages at være nogle præliminære udkast til sonaten, og som omtales i noteafsnittets første note.

187 Heliopolis

Varighed/duration: 5'

ur: 16.3.1997; Helligåndskirken, København. Lyngby-Taarbæk Harmoniorkester, dirigent: Martin Åkerwall.

TR: / RLU / RLE, 2020.

188 Symfoni nr. 7 [version 1925/26]

TR: RLU / RLE, 2020.

189 Strygekvarteret nr. 5

Varighed/duration: 28'

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Wilhelm Hansen 2015.

190 Korsvar til Altergang

TR: RLU / RLE, 2020.

191 Symfoni nr. 5 (1. version)

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2014.

192 Fortabelsen (Antikrist)

Note 1, s. 259, linje 11: ...med titlen Ildovnen [efter Matt. 13,42)]...

TR: Rued Langgaard / Antikrist Antichrist / Opera i prolog og seks billeder Opera in a prologue and six scenes / Tekst af komponisten Text by the composer / Kritisk udgave ved Bendt Viinholt Nielsen *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen [...] Edition Samfundet (Rued Langgaard Udgaven *The Rued Langgaard Edition*). Kbh. 2009. Partitur / Score, 365 s. + Kommentar / Commentary, 191 s. 42,5 x 30 cm.; indbundet i lærred (ISBN 87-90056-27-2). – Overført til / *assigned to* Edition Wilhelm Hansen 2014.

193 Symfoni nr. 8 "Minder ved Amalienborg"

ur: Ikke koncertopført⁷

TR: RLU / RLE, 2021.

Note 1, tilføjelse af tidligere titel: Genlyd ved Marmorkirken (samme titel anvendt om 220).

Note 2, bemærkning: Det omtalte, ikke lokaliserede partitur blev 1998 fundet af Jens Sørensen i Rigsarkivet i samlingen "Adresser til medlemmer af Kongehuset. Christian X". Med venlig tilladelse af H.M. Dronning Margrethe er partituret blevet affotograferet og stillet til rådighed for musiklivet. Partituret er betydeligt mere detaljeret end det i RLS foreliggende, hvad angår artikulation, dynamik og frasering i sats 1, 3 og 4. Enkelte afvigelser må dog opfattes som bevidste kompositoriske ændringer foretaget ved udfærdigelsen af RLS-partituret. Det synes at fremgå, at de seneste retoucheringer i værket (i 3. sats) først blev foretaget umiddelbart før, RL sendte partituret til kongen i 1945.

[ny note:]

⁷ En indspilning på cd kom på markedet i november 1992 (Artur Rubinstein Philharmonic Orchestra m.fl., dirigeret af Ilya Stupel; Danacord DACOCD 409). Indspilningen udsendtes i Danmarks Radio i juli 1993.

194 Præludium over "Jeg vil din Pris udsjunge"

ur: [ændres til:]

a) 30.5.1926; Christiansborg Slotskirke, København (Festgudstjeneste). Rued Langgaard. – b) 5.4.1927; Vor Frue Kirke, København. Rued Langgaard.³ [oplysningen om opførelsen 1968 udgår].
TR: a) RLU / RLE, 2019. – b) RLU / RLE, 2017.

196 Polarstjernen

TR: RLU / RLE, 2020.

197 Sonate nr. 1

s: 1 [rettelse:] betegnelsen Dolce slettes.

TR: RLU / RLE, 2018.⁵

Note 4, tilføjelse: Første koncertopførelse fandt sted i Tivolis Koncertsal 29.7.1993 med Noël Lee.

[Ny note:]

5 RLU / RLE publicerer tillige den scherzosats fra 1927, som i 1928 blev erstattet af den endelige versions scherzo.

198 Sponsa Christi [1927]

TR: RLU / RLE, 2018.

199 Præludium F-dur [I]

TR: RLU / RLE, 2017.

200 Præludium til Juleaften

TR: RLU / RLE, 2017.

201 Tavshedens Hav

TR: RLU / RLE, 2018.

202 Glædens Strømme

ur: 5.9.2021. Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival). Jens Elvekjær.

TR: RLU / RLE, 2018.

203 Naar Alting gaar til Hvile

TR: RLU / RLE, 2016.

204 Elias i Uvejret

Varighed/duration: 8'

s: 1 [rettes til:] "Se Herren gik forbi og et stort og stærkt Vejr"...

ur: 3.7.1994; Gurre Kirke. Flemming Friis.

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ulrik Spang-Hanssen (Rued Langgaard Udgiven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave 2019.

ref: 1 > 210:2 Anden Søndag i Advent [9 Præludier til Advent, Jul og Nytaar: 2]

205 Sommerstemning

TR: RLU / RLE, 2018.

206 I det blafrende Efteraarslygteskær

mot: [mottoet af Thøger Larsen erstattes af:]

“Stormen river i Lygternes Ruder;
Flammerne spræller paa Spær
hid og hid og op, bebuder
de onde Sjæles Hær.”

Frit efter Dante Alighieri (1265-1321)³

tmp: tankestreg mellem “Rimbombevole” og “(Drønende)” slettes.

Note 3 [ny note til erstatning for den tidligere note 3]: Mottoet findes i det trykte program for uropførelsen. Det er forfattet af RL med udgangspunkt i Dante: Den Guddommelige Komædie, Helvede, sang XIII i Chr. K.F. Molbechs oversættelse. På et kasseret titelblad findes dette motto sammen med titlen I det blafrende Efteraarslygteskær, men andetsteds optræder det sammen med titlen Fantasi frit efter Dantes “Divina Commedia”. I begge tilfælde angives dateringen 1930-34. Et tidligere motto af Thøger Larsen (“Stormen langs Jorden flænger og strør”) synes således at være blevet skiftet ud med Dante-mottoet i forbindelse med titelændringen fra Lygtemands-Stemninger til I det blafrende Efteraarslygteskær og var stadig gyldigt, da RL i 1934 gik videre med revisionen af værket under betegnelsen Fantasi.

207 Capriccio

TR: RLU / RLE, 2018.

208 Scherzo

MS: [rettelse:] RLS 84,6. – 84,7.

TR: RLU / RLE, 2018.

209 November

TR: RLU / RLE, 2016.

210 [9 Præludier til Advent, Jul og Nytaar]

TR: 1, 2, 4: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525 /1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. - 1, 2, 4 trykt s. 4-14 (Kommentar på dansk/engelsk s. 35). – 1-9 samt 210:4 Palmesøndag, 201:9 Nytaarsmorgen: RLU / RLE, 2017.

ref:

5 < 252 – denne reference fjernes

2 < 204 Elias i Uvejret: 1 (1930-31)

6 < 255 Jul (1940-50)

211 Som en Tyv om Natten

TR: RLU / RLE, 2018.

212 Symfoni nr. 7 [version 1930/32]

TR: RLU / RLE, 2020.

Note 1, tilføjelse, linje 7 efter punktum: I to breve til Statsradiofonien efter opførelsen 1935 betegner RL værket “Ved Tordenskjold i Holmens Kirkes Kapel”.

213 Præludium (Es-dur)

TR: RLU / RLE, 2017.

214 To Salmeforspil

TR: RLU / RLE, 2017.

215 Strygekvartet nr. 4

ur: Axel Hildingsen rettes til Alberto Medici.

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Wilhelm Hansen 2015.

Note 1, tilføjelse: ved uropførelsen 1933 var nummeret ændret til 4 og værket var ved denne lejlighed forsynet med tilnavnet Lacrimetta.

Note 4 (de tre sidste linjer, s. 279 for oven, ændres til): ... samt Strygekvartet nr. 4. De to sidstnævnte værker uropførtes ved denne lejlighed, det samme gælder en af sangene, 209 November [II]. Koncerten blev introduceret af sangeren Peter Gradman.

216 Symfoni nr. 5 (version II)

ork: ... / klaver / celeste / [begge instrumenter kræves]

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2012, Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2017.

217 Nemo contra deum nisi deus ipse

Varighed/duration: 14'

ur: ?⁴

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ulrik Spang-Hanssen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

[ny note:]

4 Værket blev udsendt primo 2002 på cd i indspilning med Ulrik Spang-Hanssen (Classico CLASSCD 390); en tidligere, offentlig opførelse kendes ikke.

220 Minder fra Langelinie

TR: / RLU / RLE, 2020.

Note 5, sidste sætning ændres til: Værket blev genopført ved en offentlig koncert på Rosenborg Eksercerplads 6.6.1935 (samme medvirkende).

221 Flammekamrene

TR: RLU / RLE, 2018. – Foreløbig udgave (*Preliminary edition*): Edition Samfundet 2004.

222 Sonate nr. 2 "Ex est"

TR: RLU / RLE, 2018.

Note 1, tilføjelse: RL 1945 har titlen Anathema.

223 Adorazione

Varighed/duration: 11'

ur: 22.7.1995; Svanekegården, Svaneke (Rued Langgaard Symposium). Ulrich Stærk.

TR: RLU / RLE, 2018 (endelig samt oprindelig version med titlen Wie das Leben, so der Tod).

ref: [tilføjelse:]

> 180 The Star in the East (1923)

226 Bortrykkelsen

ur: 13.7.2021 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke. Dorthé Zielke, Søren Johannsen (udført for trompet og orgel).

TR: RLU / RLE, 2017.

227 Ved Axel Gades Jordefærd [version 1935]

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 28-29: Ved Axel Gades Jordefærd (Kommentar på dansk/engelsk s. 37).

229 Et menneskes Dage er som Græs

TR: RLU / RLE, 2017.

228 Messis I-III

TR: ...udgivet af Flemming Friis, Edition Wilhelm Hansen, 2002. 3 bind: WH 30493 (ISBN 87 598 1056 4), WH 30494 (ISBN 87 598 1058 0), WH 30495 (ISBN 87 598 1060 2).

228c Messis, Tredie Aften: Begravet i Helvede

Note 1: "Mortus" rettes til "Mortuus"

229 Et Menneskes Dage er som Græs

mot: næstsidste linje rettes fra "Fra Evighed" til "fra Evighed"

230 Toccata [version 1935/38]

TR: RLU / RLE, 2017.

231 Preludio patetico (Syng højt min Sjæl)

TR: RLU / RLE, 2017.

233 Angelus

txt: [rettes til:] Thor Lange (1851-1915) frit efter Henry W. Longfellow (1807-82) ...

TR: Udgivet af Ole Ugilt Jensen. Edition Wilhelm Hansen 2022.

234 Nattestormen

TR: - som en del af 375 Symfoni nr. 15.

Note 2 tilføjelse: Et skitseblad indeholdende kompositionens hovedtema er dateret 29.7.1932.

236 Preludio patetico [version 1938]

TR: RLU / RLE, 2017.

237:3 Vaar

TR: RLU / RLE, 2018.

238 Som en Tyv om Natten

Varighed/duration: 7'

ur: 21.7.2004; Jerusalemskirken, København. Flemming Friis.

Sidste note, tilføjelse: Præludiet Fjerde Søndag i Advent og Sjette Søndag efter Paaske (BVN 265) har også været inddraget i planerne, eller måske 1943-versionen af dette: Fjerde Søndag i Advent (BVN 291).

TR: RLU / RLE, 2017.

239 Døden er den sidste Fjende [I]

ur: [tilføjelse:] – Denne version eller [II] 240 blev dog opført 21.9.1956; Statsradiofonien. Hugo Sieben, Palle Alsfelt (orgel).

TR: RLU / RLE, 2020. – Tidligere udgivelse: Koralbog til Den Danske Salmebog. Vejle: Kroghs Forlag, 2003. – Heri nr. 110.

240 Døden er den sidste Fjende [II]

ur: Denne version eller [I] 239 blev uropført 21.9.1956; Statsradiofonien. Hugo Sieben, Palle Alsfelt (orgel).

TR: RLU / RLE, 2020.

241 Det koster mer, end man fra først betænker

TR: RLU / RLE, 2020.

242 Expression

Varighed/duration: 5'

ur: 28.7.1993; Jerusalemskirken, København. Flemming Friis (orgel).

TR: RLU / RLE, 2018 (klaver). – RLU / RLE, 2017 (orgel).

243 Endens Tid

Varighed/duration: 24'

Note 4 tilføjelse: Mottoet knytter sig muligvis ikke til hele værket, men kun til præludiet.

244 Alle de voksende Skygger

TR: Edition Wilhelm Hansen (print on demand), 2002.

245 Auf dem Kirchhof [ny version]

ur: 8.9.2024 (tidligst kendte opførelse); Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival). Louise

McClelland Jakobsen, Kristoffer Hyldeg.
TR: RLU / RLE, 2016.

246 Der staar et Kors paa Golgatha
TR: RLU / RLE, 2020.

247 Syng højt, min Sjæl, om Jesus Død
TR: RLU / RLE, 2020.

248 Herren er min Hyrde
TR: RLU / RLE, 2020.

249 Korsvar
TR: RLU / RLE, 2020 (a, b, c).
Note 4 tilføjelse: - RL 1945 anfører året 1941 som kompositionsår for juleliturgien.

250 Høstpræludium
TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/
1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 24-27: Høstpræludium (Kommentar på dansk/engelsk s. 36). – RLU / RLE, 2017.

251 Præludium til Højmesse i Ribe Domkirke
tmp: Langsomt
TR: RLU / RLE, 2017.

252 Præludium til Juleaften i Ribe Domkirke
TR: RLU / RLE, 2017.
ref: referencen til BVN 210:5 fjernes

253 Juleklokkerne [version 1940]
TR: RLU / RLE, 2016.
Note 5: det nævnte "Prelude" af Louis Vierne er identisk med første sats af Orgelsymfoni nr. 1 op. 14.

254 Smaa Sommerminder
TR: RLU / RLE, 2018.

255 Jul
TR: RLU / RLE, 2017.

256 To aandelige Sange 1941-42 (2: 1914)
ur: [rettelse:] 21.9.1956; Statsradiofonien. Hugo Sieben, Palle Alsfelt (orgel).
TR: RLU / RLE, 2016.
ref: ? fjernes

Note 1, rettelse: "Når RL har ændret..." og resten af noten erstattes af: Den oprindelige version af At tro kendes i en afskrift, og der kan ikke konstateres noget umiddelbart sammenfald med nærværende version; En tidlig kilde til Jeg er træt og gaar til Ro viser imidlertid, at melodistemmen for denne sangs vedkommende er uforandret i den rekonstruerede version.

257 Præludium c-mol [I]
TR: RLU / RLE, 2017.

258 Første Fastelavn
TR: RLU / RLE, 2017.

259 Anden Fastelavnssøndag
TR: RLU / RLE, 2017.

260 Fastelavn

TR: RLU / RLE, 2017.

261 Helligaand, du samler Folket

TR: RLU / RLE, 2020 [2 versioner].

262 Mariæ Bebudelse

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 17-19: Mariæ Bebudelse (Kommentar på dansk/engelsk s. 36). – RLU / RLE, 2017.

263 Langfredag

TR: Organo Pleno / Dansk Orgelmusik I / 29 frie orgelstykker / 1650-1950 / Redaktion: Sven-Ingvart Mikkelsen / Jens Ramsing / Kirkemusikforlaget. Brønshøj, 2007 (ISMN: M-9001814-4-2). – Heri publiceret som nr. 25, s. 56. – RLU / RLE, 2017.

264 Kristi Himmelfartsdag

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 20-21: Kristi Himmelfartsdag (Kommentar på dansk/engelsk s. 36). – RLU / RLE, 2017.

265 [titel ændres til:] Sjette Søndag efter Paaske

TR: RLU / RLE, 2017.

Note 1 [kommentar:] titlen på 1941-versionen bør rettelig være Sjette Søndag efter Paaske.

Ny note: Manuskriptet er forsynet med et notatet "Sidste inden 'Som en Tyv'" hvilket viser, at stykket, eller måske 1943-versionen Fjerde Søndag i Advent (BVN 291), har været tænkt inddraget i en samling sammen med orgelstykket Som en Tyv om Natten (jfr. BVN 238 sidste note).

266 Pinsedag

TR: RLU / RLE, 2017.

267 Hjemad!

TR: Rued Langgaard Tre koncertstykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved, 1994. Omslag + 26 s. 29½ x 21 cm. ([Musik i kirken.] Redaktion: Steen Lindholm, Hans Chr. Magaard, Svend Prip, MK C 014). – Paralleltitel på engelsk. – S. 4-10: Hjemad. – RLU / RLE, 2017.

268 Sonate nr. 3 "Minder fra Høstens Tid"

ur: [rettelse:] datoen 15.8.1951 rettes til 14.7.1948. Tilføj desuden note 5.

TR: RLU / RLE, 2018.

Note 1, tilføjelse: RL 1945 har titlen Eftersommer.

5. Første koncertopførelse fandt sted 23.8.1988 på Husum Slot ved Peter Froundjian.

269-272 Ophøj dig, Gud

TR: RLU / RLE, 2020 [5 versioner].

273 Florete, flores

ur: 6.9.2024; Sct. Catharinæ Kirke, Ribe (Rued Langgaard Festival); Louise McClelland Jacobsen, Signe Asmussen, Philip Schmidt-Madsen (harmonium).

274 Paaske [I]

TR: RLU / RLE, 2017.

275 Anden Juledag (Sct. Stefans Dag!)

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/

Tilføjelser og rettelser til / *Additions and corrections to*

Bendt Viinholt Nielsen: Rued Langgaards Kompositioner (*Rued Langgaard's Compositions*). Odense, 1991.

Side 22 af 35/ Page 22 of 35

1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 15-16: Anden Juledag (Kommentar på dansk/engelsk s. 36). – RLU / RLE, 2017.

276 Anden Paaskedag ("Emmaus")

TR: RLU / RLE, 2017.

277 Bryllupsmarsch

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 30-31: Bryllupsmarsch (Kommentar på dansk/engelsk s. 37). – RLU / RLE, 2017.

278 Skærtorsdag

TR: RLU / RLE, 2017.

279 Begravet

TR: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 22-23: Begravet (Kommentar på dansk/engelsk s. 36). – RLU / RLE, 2017.

280 Fantasi over "Dronning Dagmar ligger i Ribe syg"

TR: a) RLU / RLE, 2017. – b) RLU / RLE, 2019.

281 Fantasi-Sonate [version 1942]

TR: RLU / RLE, 2018.

282 Symfoni nr. 9

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition by* Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2012. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2020.

283 Bisættelse og Begravelse

TR: RLU / RLE, 2017.

284 Orgelstykke (Højmessepræludium)

TR: RLU / RLE, 2017.

285 Alle-Sjæle

Note 1 [rettelse:] ...“(et lux per[pe]tua luceat eis)”.

286 In memoriam Ansgarius

TR: RLU / RLE, 2020.

287 Paaskedag

TR: RLU / RLE, 2017.

288 Paaskemorgen [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

289 Violinkoncert i én Sats

TR: Udgivet af Per Salo. Edition Wilhelm Hansen 2020.

290 Op, I Kristne, ruste eder

ur: 17.5.1951; Brorsons Minde, Ribe; akkompagneret af Rued Langgaard (harmonium?).

TR: RLU / RLE, 2020.

291 Fjerde Søndag i Advent

TR: RLU / RLE, 2017.

Ny note til sidst: Stykket synes, ifølge en påskrift på den oprindelige version BVN 265, at have været tænkt inddraget i en samling af orgelstykker sammen med Som en Tyv om Natten, jfr. note til BVN 265 og til BVN 238 sidste note.

292 Foraarssang [version 1943]

TR: RLU / RLE, 2016.

293 Herre! Du har været vor Bolig fra Slægt til Slægt

TR: RLU / RLE, 2020.

294 Ophøj dig, Gud ("Tredie Version")

TR: RLU / RLE, 2020.

295 Hymne

Varighed/duration: 2'

TR: RLU / RLE, 2020.

296 Kurations- og Ordinationsliturgi

TR: RLU / RLE, 2020.

297 Sponsa Christi tædium vitæ

Varighed/duration: 4½'

TR: RLU / RLE, 2018.

Note 1, rettelse, linje 4: efter "livslede" sættes punktum; den efterfølgende sætning slettes.

298 Symfoni nr. 10 "Hin Torden-Bolig"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2020.

[Ny første-note:]

Takt 776-778 citeres begyndelsen af melodi til salmen "Zions Vægter hæver Røsten" (Bf 232) af Philipp Nicolai (1556-1608).

Note 1, tilføjelse/kommentar: Blicher-citatet stammer fra den Ossian-inspirerede *Jyllandsreise i sex Døgn* (1817):

"[...] hiin Klippe,

Der hænger sort som en Skye over skummende Brænding,

Hiint skumle Fjeld er ej af mit Fødelands Bakker [...]

Saa mørke og nøgne er' ei mine løvtakte Høje,

Som denne Bjergryg, Blæstens og Tordenens Bolig." (Samlede Skrifter, bd. 4. Kbh. 1920; s. 129).

299 Transmissionspræludium

TR: RLU / RLE, 2017.

300 Lover Gud, alle Lysets Stjerner

TR: RLU / RLE, 2020.

301 Ved Fredsgudstjenesten

TR: RLU / RLE, 2017.

[Ny første-note:] Melodierne Kong Christian stod ved højen mast (D.L. Rogert) og Kongernes Konge! (Emil Horneman) citeres.

302 Medens Sundets Brise summer

mot: [rettelse:] Ida Lock (1882-1951)

TR: RLU / RLE, 2018.

Note 3, tilføjelse til sidst: Hun blev i 1905 gift Lock.

303 Symfoni nr. 11 "Ixion"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

304 Juleaftenspræludium

TR: RLU / RLE, 2017.

305 Lov Herren, min Sjæl

ur: 5.9.2021 (tidligste kendte opførelse); Ribe Domkirke, Ribe (gudstjeneste under Rued Langgaard Festival). Ribe Domkirkes kor, dirigent: Birgitte Ebert.

TR: RLU / RLE, 2020.

Korrektion/tilføjelse til noten: Indledningsmotivet genfindes i 308 Præludium (Ved Festgudstjenesten i Ribe Domkirke i Anledning af Ribe Katedralskoles 800 Aars Jubilæum), og derved må det anses for sikkert, at vekselsangen er blevet komponeret med henblik på jubilæumsgudstjenesten 13.8.1945.

306 Requiem

TR: Organo Pleno / Dansk Orgelmusik I / 29 frie orgelstykker / 1650-1950 / Redaktion: Sven-Ingvart Mikkelsen / Jens Ramsing / Kirkemusikforlaget. Brønshøj, 2007 (ISMN: M-9001814-4-2). – Heri publiceret som nr. 23, s. 50-51. – RLU / RLE, 2017.

307 Skyggeliv

ur: [rettelse:] 11.12.1947; Statsradiofonien. Agda Lhoir.³

TR: RLU / RLE, 2018.

Ny note 3: Kun dette ene værk af RL var på programmet ved denne lejlighed. Agda Lhoir genopførte stykket i radioen 15.8.1951 sammen med tre andre stykker af RL. [Jfr. den trykte note 3].

308 Præludium (Ved Festgudstjenesten i Ribe Domkirke i Anledning af Ribe Katedralskoles 800 Aars Jubilæum)

TR: RLU / RLE, 2017.

Ny note: Præludiet citerer flere gange det gennemgående motiv fra 305 Lov Herren, min Sjæl.

309 Fri Klaversonate

TR: RLU / RLE, 2018.

Note 1, tilføjelse, efter første punktum: Under titlen Morgue indsendtes den til Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik (returneret til RL 25.2.1946).

310 Gid du vilde sønderrive!

TR: RLU / RLE, 2020.

312 Sonate nr. 3

Varighed/duration: 23'

s: 1 Allegro sempre (♩ = 184)...

ur: 14.1.1995; Danmarks Radio (studieproduktion). Lars Bjørnkær, Ulrich Stærk. – Første koncertopførelse: 3.6.2010, Kaunas, Lithauen (Pazhaislis Festival). Raimondas Butvila, Zecharia Plavin.

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

Note 2: angivelsen i linje 3 "♩ = 108" slettes.

313 O Herligheds Gud

TR: RLU / RLE, 2020.

315 Paaskedag [I]

TR: RLU / RLE, 2020.

316 Min Gud (Langfredag)

TR: RLU / RLE, 2020.

317 Præludium Es-dur [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

318 Symfoni nr. 12 "Helsingeborg"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Mike Cholewa (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2004, Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

319 Symfoni nr. 13 "Undertro"

Note 1, linje 6, tilføjelse: ...titlen Skyggestrøm...1948 (et lån fra digtet Skum af Ewald Sundberg, jfr. 340:6).

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2006. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

320 Hans Tausen (Præludium...)

TR: RLU / RLE, 2017.

321 Gennem Gaderne

TR: RLU / RLE, 2018.

323 Naar Livets Pilgrimsvandring gaar paa Hæld

Varighed/duration: 3'

ur: [rettelse:] 21.9.1956; Statsradiofonien. Hugo Sieben, Palle Alsfelt (orgel).

TR: RLU / RLE, 2020.

Note 3 udgår.

324 Almindelig er Kristi Kirke

TR: RLU / RLE, 2020.

326 Opstandelsen

TR: RLU / RLE, 2017.

327 Vanvidsfantasi

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: Rued Langgaard... Selected Piano Works 2... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm & Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag +36 s. pagineret [i]-viii + [5]-32. – S. [5]- 19: Vanvidsfantasi (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. iv-vi).

328 Giv din Helligaand (Pinse)

TR: RLU / RLE, 2020.

329 Pinse

TR: RLU / RLE, 2017.

330 Paaske [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

331 Anden Pinsedag

TR: RLU / RLE, 2017.

332 Pascha-Morgen

TR: RLU / RLE, 2020.

333 Fantasi (til Ribe Domkirke eller Marmorkirken)

Varighed/duration: 3'

TR: RLU / RLE, 2017.

Note 3, tilføjelse til sidst: - Fantasien blev offentliggjort på Internet/www ultimo 1996 (optaget 14.10.1996 i Skt. Catharinæ Kirke, Ribe; Jesper Madsen, orgel).

334 In ténebras exteriores (Begravet i Helvede)

Varighed/duration: 20'

s: 2 Dødsriget [ikke: I Dødsriget [II]]

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2004. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

Note 5, korrektion: Tinels orgelsonate op. 29 blev udgivet 1887 (komponeret 1885?).

335 Interdikt

TR: Kritisk førsteudgave ved / *Critical first edition* by Bendt Viinholt Nielsen. Edition Wilhelm Hansen 2021.

336 Suite (Symfoni nr. 14) "Morgenen"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2006. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

Note 1, linje 5, tilføjelse: ...Sgràziato (titler efter bl.a. digte af Johannes Jørgensen og Ewald Sundberg).

337 Forbarm dig! [III]

Varighed/duration: 6½' / 8½'

ur: Ikke opført (?)²

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ulrik Spang-Hanssen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

Første note, rettelse: ...to versioner omfatter hhv. 183 og 249 takter.

[Ny note:]

2 Kompositionen blev udsendt primo 2002 på cd i indspilning med Ulrik Spang-Hanssen (Classico CLASSCD 390).

338 Til Harmoniumindvielse i Brorsons Minde

TR: RLU / RLE, 2017.

339 Lover Gud, thi han er vor Hyrde

TR: RLU / RLE, 2020.

340 Ungdom

ur: 4: 19.7.1995; 1-6: 22.7.1995; Svanekegården, Svaneke. Christine Teborg, Ulrich Stærk.

TR: RLU / RLE, 2016.

341 Som Lynet er Kristi Genkomst

TR: Rued Langgaard Tre koncertstykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved, 1994. Omslag + 26 s. 29½ x 21 cm. ([Musik i kirken.] Redaktion: Steen Lindholm, Hans Chr. Magaard, Svend Prip, MK C 014). – Paralleltitel på engelsk. – S. 11-18: Som Lynet er kristi Genkomst. – RLU / RLE, 2017.

Note 3, korrektion: sidste sætning erstattes af: RL udelod sats IV af Viernes værk.

342 Dies irae

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

343 Hvidbjerg Drapa

TR: RLU / RLE, 2021.

345 Tusind Aar stod Kristi Kirke

TR: RLU / RLE, 2020.

Første note, tilføjelse: Satsen blev rekonstrueret af Ivan Hansen på grundlag af de foreliggende kilder forud for cd-indspilning i 1997 med Vokalgruppen Ars Nova, dirigeret af Tamás Vetö.

347 Store Bededag

TR: RLU / RLE, 2017.

349 Præludium Fis-dur

TR: RLU / RLE, 2017.

350 In Domum Domini [I]

TR: RLU / RLE, 2017.

351 Danmarks Radio

TR: RLU / RLE, 2012. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

352 In Domum Domini [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

353 Præludium til Landemodegudstjenesten

TR: RLU / RLE, 2017.

354 Res absurd!

ur: 11.3.2017, Berlin, Konzertsaal der Universität der Künste. Sing-Akademie zu Berlin (Haupt- und Mädchenchor), Männerchor des Staats- und Domchors Berlin, Kammersymphonie Berlin, dirigent: Kai-Uwe Jirka.⁴

TR: RLU / RLE, 2012.

[Ny note:]

Værket forelå i 2008 i en indspilning med DR SymfoniOrkestret), DR Vokalensemblet, DR Koncertkoret, dirigeret af Thomas Dausgaard (Dacapo 6.220519). Opførelsen 2017 er den tidligste kendte koncertopførelse.

355 Carl Nielsen, vor store Komponist

TR: Arrangeret og instrumenteret af Bo Andersen. Edition Samfundet 1999 (Edition Wilhelm Hansen 2014). Note 4, tilføjelse: Den ufuldendte version b) blev januar 2000 udsendt på cd i Bo Andersens realisation med Radiosymfoniorkestret og Radiokoret, dirigeret af Gennady Rozhdestvensky (Chandos CHAN 9786).

359 Ribestemninger

Første note, tilføjelse til sidst: Det samme gælder sammenfaldet mellem titlen Løndom (4) og den tidligere titel I Løndom på sats 2 af Le Béguinage (jfr. 369, note 2).

360 Højmessepræludium

TR: RLU / RLE, 2017.

361 Katedralen

ur: 28.4.2003; Ribe Domkirke (Dansk Organist og Kantor Samfunds årsmøde). Jysk Akademisk Kor, dirigent: Søren Birch, orgel: Birgitte Ebert.

TR: RLU / RLE, 2020.

363 Du som troner

Varighed/duration: 8'

ur: 6.3.1997; Musikhuset Aarhus. Johannes Mannov, Canzone-koret, medlemmer af Aarhus Symfoniorkester, dirigent: Frans Rasmussen.

364 Præludium A-dur

TR: RLU / RLE, 2017.

366 Berengaria

TR: RLU / RLE, 2020.

367 Chiesa madre

Varighed/duration: 13'

s: sats 3, der er komponeret selvstændigt, er i Rued Langgaard Udgavens udgivelse opfattet som sidste del af sats 2, hvorved værket altså kun har 3 satser. Angivelserne nedenfor fastholder de 4 satser.

ur: 28.5.1997; Vestervig Kirke. Jesper Madsen (orgel) ⁴

TR: RLU / RLE, 2018. ⁵

ref: [tilføjelse:]

2 > 180 The Star in the East (1923)

Note 2, korrektion: Den overklæbte datering er efterfølgende kommet frem i lyset og årstallet, som før har været læst 1927, viser sig at være 1947. En del af note 2 og RL's eventuelle tilknytning til den katolske Skt. Andreas Kirke ved Ordrupshøj i 1927 er således ukorrekt.

[nye noter:]

4 Sats 4 tidligere offentliggjort på Internet/www ultimo 1996 (optaget 3.10.1996 på Vestjysk Musikkonservatorium; Ulrich Stærk, klaver).

5 Sats 4 tidligere offentliggjort i computersat form på Internet/www ultimo 1996.

368 Den store Mester kommer [III]

TR: RLU / RLE, 2020.

369 Le Béguinage

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: Rued Langgaard... Selected Piano Works 2... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm & Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag +36 s. pagineret [i]-viii + [5]-32. – S. 20-31: Le Béguinage (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. vi-viii).

370 Pinsemorgen

TR: RLU / RLE, 2017.

371 Hél-Sfærernes Musik

TR: RLU / RLE, 2018.

371A Esbjergsangen

Ca. 30.12.1948

Firstemmig udsættelse

txt: Viggo Stuckenberg (1863-1905) "Esbjerg, Lykken, Eventyret"

tmp: Havnefrisk!

ur: ?

MS: Forsvundet. – Skitse: RLS 85,21.¹

TR: Faksimile af autograf i renskrift gengivet i *Vestkysten* 31.12.1948, s. 2. – Offentliggjort på www.langgaard.dk i 1996 og 1997 publiceret i Per Günther: *Musik i Esbjerg gennem 128 år*, udgivet af Esbjerg Byhistoriske Arkiv (1997); s. 191 (tekst s. 176).

■ Esbjerg blev købstad pr. 1. januar 1899, og 50-års jubilæet blev fejret nytårsaftensdag 1948 og samme dag (31. december 1948) bragte avisen *Vestkysten* en gengivelse af manuskriptet til Langgaards nye melodi til "Esbjerg-sangen". Sangen havde tekst af Viggo Stuckenberg og blev normalt sunget på melodien "Danmark, dejligst vang og vænge" komponeret i 1911 af P. E. Rasmussen. Rued Langgaards melodi blev ledsaget af følgende billedtekst: "Domorganist Rud. Langgaard, Ribe, har i anledning af Esbjerg købstads jubilæum komponeret en ny melodi til Esbjerg-sangen – vi gengiver her domorganistens melodi."

1. Skitsen (med blyant) er betegnet "Melodi til Esbjergsangen", udateret, men findes på et blad med skitse dateret 28.12.1948.

372 Kort Violinsonate

Komp.periode/*period of comp.*: 1. – 4.1.1949

Varighed/*duration*: 3½'

TR: Kritisk førsteudgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen. Edition Samfundet, 2002.

Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

373 Øde Gader

TR: Rued Langgaard Tre koncertstykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved, 1994.

Omslag + 26 s. 29½ x 21 cm. ([Musik i kirken.] Redaktion: Steen Lindholm, Hans Chr. Magaard, Svend Prip, MK C 014). – Paralleltitel på engelsk. – S. 19-26: Øde Gader. – RLU / RLE, 2017.

374 Ved Bispeafgang

TR: RLU / RLE, 2017.

375 Symfoni nr. 15 "Søstormen"

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2003. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

376 Sonate nr. 4 "Parce nobis, Jesu!"

Varighed/*duration*: 24'

Bemærkning vedr. MS: Originalmanuskriptet i privateje er skænket til Det Kongelige Bibliotek, hvor det nu foreligger som RLS 74,1.

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

Der er ikke registreret nogen koncertopførelse tidligere end opførelsen den 25. april 1980 under Århus NUMUS Festival. Her var det Henrik Sachsenskjold og Amalie Malling, der spillede værket.

377 Paaskedag, Pinse, Konfirmation

TR: RLU / RLE, 2017.

378 Langfredag [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

379 Paaskemorgen [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

380 Ved Bispeindsættelse i Ribe Domkirke

TR: RLU / RLE, 2017.

381 Fra Højsangen

Varighed/*duration*: 16½'

TR: RLU / RLE, 2022.

382 Ved Jacob Riisfesten i Ribe Domkirke

TR: RLU / RLE, 2017.

383 Præludium As-dur [I]

TR: RLU / RLE, 2017.

384 Præludium A-dur [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

385 Écrazez l'infâme

Varighed/duration: 8½'

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen & Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

386 Ribe, tidlig Morgen

TR: RLU / RLE, 2020.

387 Det bødes der for

ur: 19.7.1995; Svanekegården, Svaneke. Christine Teborg, Ulrich Stærk.

TR: RLU / RLE, 2016.

388 I Holmens Kirkes Kapel

ur: RLs version for klaver: 28.4.2017; Holmens Kirke, København. Berit Johansen Tange.

TR: Klaverarrangement: RLU / RLE, 2018.

[Ny note:]

I efteråret 2016 dukkede et manuskript til værket op i form af en klaverversiøn, som RL i sin tid havde sendt til Gade-familien i hvis gemmer, manuskriptet findes (privateje). Det er betitlet I Holmens Kirkes Kapel og bærer undertitlen Lille Strygekvartet. De fire strygerstemmer er blot noteret sammen på to systemer, og der er tilføjet en pedalangivelse. Med støtte i skitsen (RLS 77,2) har den forsvundne strygekvartet-version med stor sikkerhed kunnet rekonstrueres (Rued Langgaard Udgaven 2017).

390 Naar Tro og Haab er omme

ur: [korrektion:] 21.9.1956; Statsradiofonien. Hugo Sieben, Palle Alsfelt (orgel).²

TR: RLU / RLE, 2020 (a, b).

[Ny note:]

2 Opførelsen gjaldt formodentlig version a.

391 Hermod

TR: RLU / RLE, 2017.

392 I Bjerget! (Den Bjergtagne)

ur: 4.9.2014; Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival). Dénise Beck, Berit Johansen Tange.

TR: RLU / RLE, 2016.

393 Søndagssonate

ur: 2.9.2016; Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival 2016). Gunvor Sihm, Berit Tange Johansen, Birgitte Ebert, Sønderjyllands Symfoniorkester, dirigent: Thomas Dausgaard.

TR: RLU / RLE, 2020 (2 versioner).

Note 1, tilføjelse: Værkets oprindelige version i to satser (sats 1-2), sats 2 med en lidt kortere slutning, blev publiceret af RLU / RLE i 2020. Denne version er uden undertitlen Lille Storsymfoni.

Note 2, korrektion, fjerdesidste linje: Titlen skal læses Lille Storsymfoni.

393:3 Marmorkirkepræludium

TR: RLU / RLE, 2017.

394 Præludium c-mol

TR: RLU / RLE, 2017.

395 Radio Præludium

TR: RLU / RLE, 2017.

396 Juledagshøjmesse

Noten forkortes til: I præludiet citeres C. Balles ...

TR: RLU / RLE, 2017.

397 Præludium F-dur [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

398 Lover Gud, han er vor Hyrde

TR: RLU / RLE, 2020.

399 Præludium [Es-dur] [III]

TR: RLU / RLE, 2017.

Første note, tilføjelse: Salmemelodien Hellig, hellig, hellig! Herre Gud almægtig! af John B. Dykes (1861) citeres i præludiet.

400 Graduale (Bøn)

TR: RLU / RLE, 2020.

401 Skærtorsdag – Langfredag - Paaskemorgen

TR: RLU / RLE, 2017.

402 Pintse

TR: RLU / RLE, 2017.

403 Forbigang (Paaske for Herren)

ur: ... Hansen.²

TR: Organo Pleno / Dansk Orgelmusik I / 29 frie orgelstykker / 1650-1950 / Redaktion: Sven-Ingvart Mikkelsen / Jens Ramsing / Kirkemusikforlaget. Brønshøj, 2007 (ISMN: M-9001814-4-2). – Heri publiceret som nr. 24, s. 52-55. – RLU / RLE, 2017.

[Ny note:]

2 Tidligere udsendt i DR 1.6.1970 i optagelse fra Ribe Domkirke. Jørgen Ernst Hansen.

Sidste note, korrektion: ...tre orgelstykker, herunder nærværende komposition.

405 Præludium til Højmessen

TR: RLU / RLE, 2017.

406 In Deo (Gudserkendelsen)

TR: RLU / RLE, 2020.

407 Andante religioso

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2002. Revideret udgave Edition Wilhelm Hansen 2019.

408 Strygekvartetsats (Italiensk Scherzo)

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Ole Ugilt Jensen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Wilhelm Hansen 2015.

409 [Carl Nielsen – Laub – Opgør]

ur: 4.9.2015; Ribe Domkirke (Rued Langgaard Festival). Philip Schmidt-Madsen.

TR: RLU / RLE, 2017.

410 Sonate

ur: [rettelse:] – Første samlede opførelse under titel Sonate: 9.2.1970; Jesuskirken. København. Jørgen Ernst

Hansen.

TR: 2: Rued Langgaard 11 stykker for orgel. Udgivet af Erik Haumann. Egtved: Edition Egtved. /MF 525/ 1992. Omslag + 38 s. 29½ x 21 cm. – Parallel titel på engelsk. – S. 32-34: Præludium E-dur (Kommentar på dansk/engelsk s. 37). – 1-2: RLU / RLE, 2017.

411 Præludium Es-dur [IV]

TR: RLU / RLE, 2017.

412 Korale

TR: RLU / RLE, 2020.

413 Jeg venter dig, Herre Jesus, til Dom

TR: RLU / RLE, 2017.

414 Fra Dybet

Varighed/duration: 8'

ur: Ikke koncertopført ⁶

TR: RLU / RLE, 2020.

[ny note:]

⁶ Værket udsendtes 1994 på cd i en indspilning med Radiokoret og Radiosymfoniorkestret, dirigeret af Leif Segerstam (Chandos CHAN 9249).

415 Præludium D-dur

TR: RLU / RLE, 2017.

416 Dejlig er den Himmel blaa!

TR: RLU / RLE, 2017.

417 Symfoni nr. 16

ref: 4 > U1 Mod Vinter (Intermezzo)

TR: Kritisk udgave ved / *Critical edition* by Bendt Viinholt Nielsen (Rued Langgaard Udgaven / *The Rued Langgaard Edition*), Edition Samfundet 2004. Ny udgave Edition Wilhelm Hansen 2022.

418 Langfredag [III]

TR: RLU / RLE, 2017.

419 Paaskedag [II]

TR: RLU / RLE, 2020.

421-428

Den rette kronologiske orden er: 421 – 424 – 425 – 422 – 426 – 427 – 423 – 428

421 Dantes "Helvede"

TR: RLU / RLE, 2017.

423 Tordner det fra Mørkets Sky

TR: RLU / RLE, 2020.

424 Blomstervignetter [II]

TR: RLU / RLE, 2018. – Tidligere udgivelse: Rued Langgaard... Selected Piano Works 1... Edited by Bengt Johnsson. Kbh.: Engstrøm & Sødring. /E&S nr. 652/ 1995. Omslag + 34 s. pagineret [i]-vi + [5]-32. – S. 20-27: Blomstervignetter (II) (Revisionsberetning/Editorial Commentary s. v).

425 Præludium E-dur

TR: RLU / RLE, 2017.

426 Klaverstykke (E-dur)

TR: RLU / RLE, 2018.

427 Præludium As-dur [II]

TR: RLU / RLE, 2017.

428 Morgen

Varighed/duration: 1½'

TR: RLU / RLE, 2020.

429 Præludium Es-dur [V]

TR: RLU / RLE, 2017.

430 Præludium F-dur [III]

TR: RLU / RLE, 2017.

431 [Præludium As-dur][III]

Fortegn rettes fra 4♯ til 4,

TR: RLU / RLE, 2017.

B2c-d Den yndigste Rose er funden

TR: RLU / RLE, 2020 (2 versioner).

B3 En Rose saa jeg skyde

TR: RLU / RLE, 2020.

B9 Tredobbelt Amen

TR: RLU / RLE, 2020.

B12 Forgæves er vor Kunst og Kraft

TR: RLU / RLE, 2020.

B19 Du Kærlighedens Ophav

TR: RLU / RLE, 2020.

B29 Koncert "Fra Arild"

ur: Ikke koncertopført⁶

[ny note:]

6 Værket blev primo 2000 udsendt på cd i en indspilning med Oleg Marshev og Sønderjyllands Symfoniorkester, dirigeret af Matthias Aeschbacher (Danacord DACOD 535).

B30 Pinse

TR: RLU / RLE, 2017.

B33 Koncert (nr. 1) e-mol

Første note, rettelse, 1. linje: "...som er komponeret 1885-88?" rettes til "...som er komponeret omkring 1885". Linje 4: "[1889?]" rettes til "[1886]".

B42 I Ordet kan jeg se dig ind

TR: RLU / RLE, 2020.

B43 Den store Mester kommer

TR: RLU / RLE, 2020.

Bemærkning: En anden harmonisering i RLs autograf (renskrift) blev i 1998 indleveret til Det Kongelige Bibliotek. Denne version blev uropført i Ribe Domkirke 19.7.2015 af Ribe Domkirkes Kor; dirigent: Birgitte Ebert. Det er denne udsættelse, som er udgivet af RLU.

B46 Justus ut palma florebit

TR: RLU / RLE, 2020.

U7 Strygekvartetfragment

ur: Indspilning offentliggjort ultimo 1996 på Internet /www (optaget 12.11.1996 på Vestjysk Musikkonservatorium; medlemmer af Esbjerg Ensemble).

U14 Kildehenvisningen skal være RLS 91,71.

U15 Kildehenvisningen skal være RLS 91,70.

U28A Auf den Rosengrüften

txt: Emil Rittershaus "Es wird die Rose als Knospe gebrochen"

MS: RLS 11,7e (1913?)

U29A Gyldenlak

txt: Henrik Wergeland "Gyldenlak, før Du din Glans har tabt"

MS: RLS 131,13h (marts 1914?)

< 254: 4 (jfr. 254 note 2)

X1a Fantasi for Klaver

Kilde: RL 1945 nævner et værk med denne titel og betegner det som "kasseret". Muligvis identisk med *161 Nocturnes*.

X6 Præludium over "Jesus er navnet mageløst"

Fru Marie Behrens Claussens begravelse var 4.2.1945.

Kor og orkester

X13A Værk for kor og orkester

Værk tilegnet Ringsted Sangforening. Kilde: Ringsted Folketidende 21.5.1918.

X17 Mihi quoque spem dedisti

Bemærkning til Kilder: Notaterne på RLS 114,1 tyder på, at det faktisk drejer sig om *122:2 Lysøen* (af Sinfonia interna, revideret som *98 Drømmen*), som RL i 1951 havde planer om at omarbejde med latinsk tekst. Noget manuskript fra 1951 kendes fortsat ikke.